

# РЕШЕНИЕ

№ 30248

гр. София, 29.07.2026 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав, в**  
публично заседание на 15.07.2026 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Силвия Димитрова**

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **5462** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по настоящото дело е образувано на основание Решение №4105/15.04.2026 г., постановено по адм.д. №274/2026 г., с което ВАС е отменил Решение №29989 от 15.09.2025 г., постановено по адм. д. №2995/2025 г. по описа на Административен съд София-град и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

Предмет на съдебен контрол е Решение №47/04.02.2025 г. по преписка №304/2023 г., на КЗД-петчленен разширен заседателен състав, в частта му по т.І, ІІ, V, и V, в които по оплаквания на Р. М. Т. за дискриминация, осъществена на основата на признаци „лично положение“ и „възраст“, както и претенции за нарушение на чл.14 ЗЗДискр., КЗД:

І. Установява, че Министъра на образованието и науката, в качеството му на ръководител на Министерството на образованието и науката е допуснал бездействие, изразено в липса на ясни инструкции и указания по прилагане на Анекс Д01-192/10.08.2023г. към КТД01-269/06.12.2022г., с който са въведени съответни критерии за определена група лица, на които следва да им бъде увеличен размерът на основното трудово възнаграждение, изплащано със задна дата, с което е създадал предпоставки за неравно третиране на лица в поверената му образователна система, което е нарушение на чл.4, ал.3 ЗЗДискр., и представлява непряка дискриминация, като вследствие на това Р. М. Т. е била по-неблагоприятно третирана поради факта, че е пенсионирана към дата 01.07.2023 г.

ІІ. Препоръчва на осн. чл.47, т.6 ЗЗДискр. на ответната страна - Министъра на образованието и науката, представляващ Министерство на образованието и науката – занапред от постановяване на настоящото решение да съблюдава за спазването на ЗЗДискр.

V. Установява, че ответните страни Министъра на образованието и науката, представляващ МОН;

Съюз на ръководителите в системата на народната просвета в България; Сдружение на директорите в средното образование в РБ; Синдикат на българските учители; Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ и Независим учителски синдикат към КНСБ (всичките представлявани от техните председатели), в качеството им на страни по Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към браншовия КТД01-269/06.12.2022 г. за системата на образованието - чрез непрецизната и неизчерпателна формулировка на текста на Анекса са създали привидно неутрална разпореда, като са допуснали по този начин разнопосочното му тълкуване и различното му прилагане в частност спрямо лицата с прекратени трудови правоотношения към 10.08.2023 г. и са създали предпоставки и условия за неравно третиране спрямо Р. М. Т..

V. Препоръчва, на осн. чл.47, т.6 ЗЗДискр. на ответните страни, подписали Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към КТД01-269/06.12.2022г. - занапред от постановяване на настоящото решение при колективното трудово договаряне, сключването на колективни трудови договори и анекси към тях да съблюдават за спазването на ЗЗДискр., като за в бъдеще не допускат извършването или създаването на предпоставки за неравно третиране и дискриминация чрез привидно неутрални разпоредби.

В жалбата се твърди, че решението на КЗД е неправилно и незаконосъобразно, тъй като комисията е направила неправилни фактически и правни изводи относно наличието на непряка дискриминация. Поддържа се, че липсват действия или бездействия на Министъра на образованието и науката, с които жалбоподателката да е била поставена в по-неблагоприятно положение. Оспорва се изводът, че текстът на Анекс Д01-192/10.08.2023 г. представлява привидно неутрална разпореда, като се излага, че същият е ясен, непротиворечив и съответства на действащото трудово законодателство. Сочи се, че спорът е свързан с приложението на трудовото законодателство и представлява трудовоправен, а не дискриминационен спор. Твърди се още, че правото на увеличение на трудовото възнаграждение възниква единствено за лица, които към момента на подписване на анекса са имали качеството на работници или служители по действащо трудово правоотношение, поради което лицата с прекратени трудови правоотношения не попадат в приложното му поле. Излагат се доводи, че КЗД неправилно е приела наличие на бездействие и липса на указания от страна на министъра, както и че евентуални указания за изплащане на увеличени възнаграждения на лица с прекратени трудови правоотношения биха били в противоречие с Кодекса на труда. В жалбата се поддържа още, че КЗД неправилно е приела, че с писмо на Заместник-министъра са дадени задължителни указания за неизплащане на увеличените възнаграждения на лица с прекратени трудови правоотношения. Твърди се, че писмото представлява единствено становище по конкретно отправено запитване, което няма задължителен характер и не обвързва работодателите при упражняване на правомощията им. Излагат се доводи, че не са налице елементите от фактическия състав на дискриминацията, тъй като липсва по-неблагоприятно третиране, причинна връзка със защитен признак и надлежно определена група лица за сравнение. Поддържа се, че сравнение следва да се извършва единствено с лица, намиращи се в сходно положение, а именно педагогически специалисти с прекратени трудови правоотношения към 10.08.2023 г., а не с лица, които към тази дата са били в действащо трудово правоотношение. Оспорва се и изводът на КЗД, че разпоредбите на Анекс Д01-192/10.08.2023 г. представляват привидно неутрални разпоредби, като се поддържа, че те ясно определят кръга на правоимащите лица и началния момент на увеличението на възнагражденията, поради което не е било необходимо издаването на допълнителни указания за прилагането им. Навеждат се доводи, че препоръките, отправени от КЗД, са необосновани и лишени от самостоятелно правно значение. В заключение се поддържа, че липсва извършено нарушение на Закона за защита от дискриминация, тъй като не е установено по-неблагоприятно третиране на жалбоподателката

спрямо лица в сравнимо сходно положение, поради което се иска отмяна на оспореното решение като постановено в противоречие с материалния закон и целта на закона.

В хода на настоящото производство жалбоподателят не е изразил становище.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация, редовно призован, чрез процесуалния си представител юрисконсулт Б., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана. Излага съображения, че Комисията е осигурила пълно и всестранно разкриване на обстоятелствата в образуваното пред нея производство, като при постановяване на атакуваното решение от нейна страна са били обсъдени всички представени по преписката доказателства. Прави се искане съда да постанови решение, с което да бъде потвърдено в цялост атакуваното решение на КЗД. Прави възражение за прекомерност на претендираните от страните разноски.

Заинтересованата страна - Р. М. Т. не е изразила становище в настоящото производство. В представен писмен отговор от 28.04.2025 г. жалбата се оспорва като неоснователна и недоказана. По подробни изложени съображения се иска от съда същата да бъде оставена без уважение, а постановеното решение на КЗД да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно в атакуваната му част. Претендира се присъждане на разноски.

В изпълнение указанията на ВАС, дадени с отменителното решение, настоящият съдебен състав е конституирал изрично посочените в същото страни, като заинтересовани такива. Тук съдът намира за необходимо да посочи, че не споделя становището на ВАС, че посочените от него страни имат качеството на заинтересовани в настоящото производство. В случая делото е образувано по жалба само на Министъра на образованието и науката, с твърдения, че той не е осъществил приетата от КЗД дискриминация. Доколкото административния акт е атакуван единствено от него и в частта му досежно установената по отношение на него дискриминация, то в съдебното производство следва да бъде конституирано, в качеството му на заинтересована страна, само лицето, което е подало жалбата до КЗД – Р. Т., но не и останалите участвали в производството пред КЗД страни, по отношение на които в т.V от решението също е прието, че са осъществили дискриминация. Същите разполагат със самостоятелно право на жалба, което са могли, но не са реализирали. По отношение на тях министърът на образованието и науката не разполага с правен интерес от оспорване на решението и подобни претенции не са заявени от него. В изпълнение на задължението си по чл.154, ал.1 АПК съдът дължи конституирана на страната на ответника на тези страни, за които актът е благоприятен. Въпреки това и с оглед спазване разпоредбата на чл.224 АПК съдът е конституирал посочените от ВАС заинтересовани страни:

Заинтересованата страна - А. А. – директор на Профилирана гимназия „Х. Б.“ – [населено място], който не е изразил становище по делото.

Заинтересованата страна – Заместник-министъра на образованието и науката, който не е изразил становище по делото.

Заинтересованата страна – Съюз на работодателите/ръководителите в системата на Народната просвета в България, който не е изразил становище по делото.

Заинтересованата страна – Сдружение на директорите в средното образование в Република България, който не е изразил становище по делото.

Заинтересованата страна – Синдикат на българските учители към К. на независимите синдикати в България, който не е изразил становище по делото.

Заинтересованата страна – Синдикат „Образование“ към Конфедерация на труда „Подкрепа“, който не е изразил становище по делото.

Заинтересованата страна – Независим учителски синдикат към К. на независимите синдикати в

България, който не е изразил становище по делото.

По делото са събрани писмените доказателства, съдържащи се в адм. д. 2995/2025 г., по описа на АССГ, включително окомплектованата административна преписка №304/2023 г. на КЗД. В хода на настоящото производство нови доказателства не са събрани.

Административен съд - София-град, в настоящия съдебен състав, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Производството пред КЗЛД е образувано по подадена жалба вх. № 44-00-4115/24.11.2023 г. и допълнение към същата с вх. № 44-00-4304/11.12.2023 г. от Р. М. Т. срещу А. А., директор на Профилирана гимназия „Х. Б.“ – [населено място], с твърдение за извършена спрямо нея дискриминация по признаци „възраст“ и „лично положение“ по чл.4, ал.1 от ЗЗДискр., както и наведени претенции за нарушение на чл.14 от Глава втора, Раздел I Защита при упражняване правото на труд. В жалбата е посочено, че на 01.06.2023 г. със Заповед № РД 07-590/06.06.2023г. на директора на ПГ „Х. Б.“ [населено място], бил прекратен трудовият й договор с учебното заведение, поради придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Посочено е още, че трудовият й стаж в посоченото училище бил 41 години.

С Анекс № Д01-192 от 10. 08. 2023 г. към Колективен трудов договор за системата за предучилищно и училищното образование Д01-269 от 06. 12. 2022 г., сключен между МОН, Съюза на ръководителите в системата на народната просвета в България, Сдружението на директорите в средното образование в Република България, Синдиката на българските учители, Синдикат „Образование“ към К. на труда „Подкрепа“ и Независимия учителски синдикат към К. на независимите синдикати в България, било предвидено увеличение на индивидуалните работни заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование за педагогически специалисти и непедagogически персонал, както и съответните разходи за осигурителни вноски. В точка първа от същия било изрично посочено, че за системата на предучилищното и училищното образование размерът на минималните основни работни заплати се изменят от 01.01.2023 г.

С Уведомление от 04.12.2023 г. КЗД е дала указания на жалбоподателката да посочи срещу кого депозира жалбата си. В уточняваща молба от 11.12.2023 г. Т. е посочила, че жалбата е депозира срещу Директора на ПФ „Хр.Б.“- [населено място], в качеството му на работодател, за извършено от него нарушение по чл.14 от ЗЗДискр./в периода 01.01.2023 г. - 01.06.2023 г. не е осигурил равно възнаграждение за еднакъв или равностоеен труд/. Жалбоподателката не спори, че към датата на подписване на Анекса - 10.08.2023 г. е била в прекратени трудовоправни отношения. Според нея посоченото обстоятелство не би следвало да я лиши от начисляване и получаване на договореното увеличение на работните заплати, предвид обратното действие на горепосочената норма. Твърди, че бил нарушен един от принципите, установени в Закона за защита от дискриминация, а именно принципът на равенство в третирането, като представя и оплаквания за нарушение на разпоредбата на чл. 14 от ЗЗДискр.

Видно е от данните по преписката, че Р. Т. подала заявление до Директора на ПГ „Х. Б.“ - [населено място] за преизчисление на трудовото й възнаграждение от 01.01.2023 г. до момента на прекратяване на трудовия й договор – 01.06.2023 г., но такова не било извършено. В жалбата е посочено, че била ограничена от отношението на МОН към всички в сферата на образованието, завършили кариерата си през 2022/2023 г. учебна година, като счита, че последните са дискриминирани и оцетени спрямо колегите си, които продължават да работят в сферата на образованието.

С Разпореждане от 19.12.2023 г. в КЗД е образувана преписка – за дискриминация по чл.4 ал.1 по признаци „лично положение“ и „възраст“ и за нарушение по чл.14 от ЗЗДискр, като същата е

разпределена на 5-членен състав.

Препис от така подадената жалбата от Р. Т. е връчена от КЗД, както следва на 14.02.2024 г. на: Зам.-министъра на образованието и науката Е.Л.; на МОН, представляван от Министъра; на Председателя на Независимия учителски синдикат към КНСБ; на Председателя на синдиката на българските учители; на Председателя на синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа; на Председателя на Съюза на ръководителите в системата на народната просвета; на Министъра на финансите; на Председателя на сдружението на директорите в средното образование в РБ и на Директора на ПФ „Хр.Б.“- [населено място].

По преписката са постъпили становища от МОН, представляван от Министъра на образованието и науката на 23.02.2024 г.; от Председателя на Независимия учителски синдикат към КНСБ на 20.02.2024 г.; от Председателя на синдиката на българските учители на 26.02.2024 г.; от Председателя на Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ на 23.02.2024 г., от Министъра на финансите на 23.02.2024 г., които, с изключение на МОН, са посочили, че прилагането на разпоредбите за увеличение на заплатите следва да се отнася за всички членове на синдикалните и работодателски организации, страни по КТД, които са били в трудови правоотношения към 01.01.2023 г.

С Уведомление от 02.02.2024 г. КЗД уведомила жалбоподателката, че следва да представи факти по чл.9 от ЗЗДискр. В уточняваща молба от 19.02.2024 г. Т., чрез процесуалния си представител адв. Х. е посочила, че отказът на Директора от 27.10.2023 г. да ѝ изплати разликата в трудовото възнаграждение за периода от 01.01.2023 г. до 01.06.2023 г. е незаконосъобразен и представлява осъществена дискриминация спрямо нея - по признак „възраст“/защото е пенсионер/ и по признак „лично положение“, като предявява жалбата си срещу него, за осъществена дискриминация.

Представена е служебна бележка от 09.02.2024 г., видно от която с допълнителни споразумения от 01.09.2023 г. на служителите в ПФ „Хр.Б.“ - П. са увеличени трудовите възнаграждения, считано от 01.01.2023 г. Представена е още и съдебна практика от граждански съдилища, видно от която предявени иски от учители срещу директори на училища са приети за основателни, като ответниците са осъдени да изплатят на учителите увеличение със задна дата - от 01.01.2023 г.

От страна на Директора на ПФ „Хр.Б.“-гр. П. на 20.02.2024 г. е депозирано становище по жалбата, в което са изложени съображения за неоснователността ѝ. В становището е посочено, че спорът с жалбоподателката Т. е трудово-правен, касаещ изплащане на трудово възнаграждение със задна дата, поради което следва да бъде решен от граждански съд. Като доказателство е представена справка, видно от която Т. е единственият пенсиониран учител в училището за периода 01.01-10.08.2023 г. Представен още е и постановен от него отказ от 27.10.2023 г. по Заявлението на Т., от чието съдържание се установява, че в него няма позоваване на дадени от някого указания. Приложено е запитване от 20.02.2024 г. /извършено в хода на административното производство/ от Директорът на ПФ „Хр.Б.“-П./А.А./ до Министъра на образованието по повод подадената жалба до КЗД.

По преписката е налично указание от 02.11.2023 г. от Зам.-министъра на образованието и науката, дадено на Зам.-Кмета на [община] по негово запитване от 16.10.2023 г. по повод прилагането на Анекс № Д01-292/10.06.2023 г. в КТД за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г. В писмото е посочено, че не съществува правна възможност за лицата с прекратени трудови правоотношения до момента на определяне и договаряне на новите работни заплати да получат разликата от увеличението на индивидуалните работни заплати. Отбелязано е изрично, че предвиденото увеличение се извършва от работодателя единствено на работници и

служители, които имат действащи трудови договори към момента на увеличение на работните заплати.

С молба от 01.03.2024 г. в КЗД от страна на Директора на ПФ „Хр.Б.“-гр. П. е депозиран и Отговор от 29.02.2024 г. на Зам.-министър Е.Л. по неговото запитване от 20.02.2024 г. относно жалбата на Т. до КЗД.

С доклад-заключение докладчикът по преписка №304/2023 г. е направил предложение до председателя на заседателния състав да насрочи открито заседание за разглеждане на преписката, с призоваване на страните. Като ответници по преписката са конституирани: Директора на ПФ „Хр.Б.“ - П./А.А./; Зам.-министъра на образованието и науката Е.Л.; МОН- представляван от Министърът на образованието и науката; Съюзът на работодателите/ръководителите в системата на народната просвета в България; Сдружението на директорите в средното образование в РБ; Синдиката на българските учители към КНСБ; Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ и Независимия учителски синдикат към КНСБ. Проведено е едно открито заседание на 27.11.2024 г., за което страните са били редовно уведомени и е съставен съответният протокол. На заседанието процесуалния представител на Т. е представил практика на гражданските съдилища - влезли в сила решения. Преписката е обявена за решаване, като както от страна на жалбоподателката, така и от Директора на ПФ „Хр.Б.“ - П. са представени писмени бележки.

Въз основа на събраните доказателства е издадено процесното Решение №47/04.02.2025 г. на Комисията за защита от дискриминация, петчленен разширен заседателен състав, постановено по пр. № 304/2023 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация със 7 диспозитива както следва:

I. УСТАНОВЯВА, че Министъра на образованието и науката, в качеството му на ръководител на Министерството на образованието и науката, е допуснал бездействие, изразено в липса на ясни инструкции и указания по прилагане на Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към КТД 03 - 269/06.12.2022 г. с който са въведени съответни критерии за определена група лица, на които следва да им бъде увеличен размерът на основното трудово възнаграждение, изплащано със задна дата, с което Е СЪЗДАЛ ПРЕДПОСТАВКИ за неравно третиране на лица в поверената му образователна система, което е нарушение на чл.4, ал.3 от ЗЗДискр., и представлява непряка дискриминация, като вследствие на това Р. М. Т. е била по-неблагоприятно третирана поради факта, че е пенсионирана към датата 01.07.2023 г.

II. ПРЕПОРЪЧВА, на основание чл.47, т.6 от Закона за защита от дискриминация на ответната страна - Министъра на образованието и науката, представляващ Министерство на образованието и науката -занапред от постановяване на настоящото решение да съблюдава за спазването на Закона за защита от дискриминация, като не допуска извършването на неравно третиране и дискриминация.

III. УСТАНОВЯВА, че действията на ответната страна А. А. - директор на ПГ „Х. Б.“ - [населено място], представляващ работодателя, са естествено следствие от указанията, дадени от Министерството на образованието и науката, т.е. в условията на обвързана компетентност той е бил длъжен да се съобрази с тези указания, и съответно при съобразяване на указанията, като е отказал да изплати полагащото се на Р. Т. увеличение на трудовото ѝ възнаграждение, съгласно Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към КТД 01-269/06.12.2022 г. и Наредба за изменение и допълнение на Наредба Ш 4/2017 г. за нормиране и заплащане на труда, НЕ Е ДОПУСНАЛ нарушение на чл.14 от ЗЗДискр.

по признаци „лично положение“ и „възраст“ по отношение на жалбоподателката Р. М. Т..

IV. УСТАНОВЯВА, че ответната страна А. А. - директор на ПГ „Х. Б.“ - [населено място], представлявано от даректор, НЕ Е ДОПУСНАЛ нарушение на чл.14 от ЗЗДискр. по признаци „лично положение“ и „възраст“ по отношение на жалбоподателката Р. М. Т..

V. УСТАНОВЯВА, че ответните страни Министъра на образованието и науката, представляващ МОН; Съюза на ръководителите в системата на народната просвета в България; Сдружение на директорите в средното образование в Република България; Синдикат на българските учители; Синдикат „Образование“ към КТ „Подкрепа“ и Независим учителски синдикат към КНСБ (всички представлявани от техните председатели), в качеството им на страни по Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към браншови КТД 01-269/06.12.2022 г. за системата на образованието – чрез непрецизната и неизчерпателна формулировка на текста на Анекса са създали привидно неутрална разпорежда, като СА ДОПУСНАЛИ по този начин разнопосочното му тълкуване и различното му прилагане в частност спрямо лицата с прекратени трудови правоотношения към 10.08.2023 г., и СА СЪЗДАЛИ ПРЕДПОСТАВКИ и условия за неравно третиране спрямо Р. М. Т..

V. ПРЕПОРЪЧВА на основание чл.47, т.6 от Закона за защита от дискриминацията на ответните страни - страните подписали Анекс Д01-192/10.08.2023г. към КТД 01-269/06.12.2022 г. - занапред от постановяване на настоящото решение при колективното трудово договаряне, сключването на колективни трудови договори и анекси към тях да съблюдават за спазването на Закона за защита от дискриминация, като за в бъдеще не допускат извършването или създаването на предпоставки за неравно третиране и дискриминация чрез привидно неутрални разпоредби.

VI. УСТАНОВЯВА, че ответната страна - Заместник-министъра на образованието и науката - Е. Л., НЕ Е ИЗВЪРШИЛА пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр, във вр. с чл. 4, ал. 1 на ЗЗДискр. съгласно защитените по чл. 4, ал. 1 признаци „лично положение“ и „възраст“ спрямо жалбоподателката Р. М. Т..

Два от диспозитивите /т.ІІІ и т.ІV/, касаят Директора на ПФ „Хр.Б.“ - [населено място]. Решението не е обжалвано в тази му част, поради което същите са влезли в законна сила. Последният диспозитив касае Зам.-министъра на образованието и науката Е.Л. /според който последната не е извършила дискриминация/- същият не е обжалван от Т. и е влязъл в сила. Останалите четири диспозитива са обжалваните и касаят Министъра на образованието и науката.

За да постанови обжалваното решение, КЗД е приела, че оплакването в жалбата поставя за разглеждане въпроса за установяване на дискриминация и нарушение на чл.13 и чл.14, ал.1 от ЗЗДискр. във връзка с упражняване правото на труд на Р. Т., с оглед на това, че оплакването касае неизплатено увеличение на трудовото възнаграждение във връзка с подписания на 10.08.2023 г. Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към Колективен трудов договор (КТД) за системата на предучилищното и училищното образование, съгласно който заплатите на педагогическите специалисти се увеличават с 15% със задна дата от 01.01.2023 г. Приела е, на следващо място, че предвид оплакванията в жалбата спорен между страните се явява въпросът относно прилагането на Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към КТД № Д01-269/06.12.2022 г. При така очертавания предмет на спора решаващият състав на КЗД е формирал извод, че процесното изменение на КТД, направено със сключения на 10.08.2023 г. анекс, с което е определено предвиденото в ЗДБ за 2023 г. увеличение на работните заплати, е приложимо по отношение на

работници и служители, които към датата на подписване на анекса - 10.08.2023 г., са били с прекратени трудови правоотношения. Изложил е мотиви, че това е така, тъй като недвусмислено с приемането на Закона за държавния бюджет за 2023 г. и §2 от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 4/2017 г. за нормиране и заплащане на труда законодателят е уредил въпроса, като е постановено, че разпоредбите се прилагат, считано от 01.01.2023 г. Посочил е, че по този начин са преуредени обществените отношения и правоотношения, възникнали по-рано. За аналогично е счел положението и със сключения анекс, съгласно който ефектът на договореното е с обратна сила, при което е извел извод, че предвиденото увеличение се прилага с обратно действие от 01.01.2023 г., а не от датата на сключването на анекса. Изложени са съображения, че вследствие на създаденото привидно неутрално правило на анекса жалбоподателката е била третирана по-неблагоприятно спрямо останалите й колеги, които след дата 01.09.2023 г. са получили увеличение на основното възнаграждение със задна дата.

КЗД е приела за установено, че в случая представляващият Основно училище ПГ „Х. Б.“-гр. П. е направил отказ по заявлението на жалбоподателката, но същият се базирал на писмено задължително указание на МОН във връзка със сключения анекс, подписано от заместник-министъра на образованието и науката. В тази връзка съставът е отчел, че ответната страна безспорно е обвързана от дадените указания, като е приел и довода, че директорът на ПГ „Х. Б.“ - [населено място] е бил задължен да се съобрази със същите указания, доколкото е поставен в условията на обвързана компетентност. Тези обстоятелства са дали основание на състава да не приложи административна санкция. По отношение на анекса и дадените от МОН указания, съставът е приел, че отговорността за съдържанието на писмото и последиците от съдържащите се в него указания са на министъра на образованието, тъй като той следва да контролира дейността на подопечния му заместник-министър, по арг. от чл.25, ал.1 и ал.2 от ЗА, а разглежданият случай ясно индикирал, че липсват данни за съгласуваност и контрол над указанията, изпратени до училищата от страна на министъра, като именно по този начин чрез бездействие да бъдат дадени ясни и легитимни указания последният е допуснал създаване на практика, водеща до неравно третиране. Преценено е, че по този начин е допуснал нарушение на чл.4, ал.3 ЗЗДискр. Обосновано е заключение, че страните по анекса чрез непрецизната и неизчерпателна формулировка са създали привидно неутрална разпоредба, давайки повод за разнопосочното му тълкуване и различното му прилагане, в частност спрямо лицата с прекратени трудови правоотношения към 10.08.2023 г., като по този начин са създали предпоставки за неравно третиране и дискриминация.

Решението е връчено на жалбоподателя на 18.02.2025 г., а жалбата срещу него е подадена чрез Комисията за защита от дискриминация на 05.03.2025г.

Други относими доказателства не са ангажирани от страните по делото.

При така установеното от фактическа страна съдът формира следните правни изводи:

Предмет на оспорване в настоящото съдебно производство е Решение №47/04.02.2025г., постановено по преписка №304/2023г. на петчленен разширен заседателен състав на Комисията за защита от дискриминация, в частта му по т.І, ІІ, V, и V от диспозитива, като съдът е сезиран с жалба, подадена от Министъра на образованието и науката, който е легитимирана страна, тъй като е конституиран като ответник в производството пред КЗД. При така очертания от оспорвания предмет на спора съдът намира, че препоръките,

обективирани в решение №47/04.02.2025 г. на КЗД, не подлежат на обжалване на основание на чл.159, т.1 АПК. Предложенията и препоръките, отправени до държавните и общинските органи по чл.47, т.6 ЗЗДискр., както и препоръките за приемане, отменяне, изменение и допълнение на нормативни актове по чл.47, т.8 ЗЗДискр., нямат белезите на индивидуален административен акт по смисъла на чл.21, ал.1 АПК, доколкото същите не засягат правната сфера на адресатите, нямат задължителен характер и не са скрепени с държавна принуда. По правната си същност препоръката е проява на субординация, на отношение на власт и подчинение, характеризиращи административните правонарушения, а не е израз на хоризонтално отношение, на координация между държавни органи в качеството им на такива. В този смисъл е и трайната практика на Върховния административен съд - решение № 9242/20.10.2022 г. по дело №4689/2022 г.; решение №5302/24.04.2018 г. по дело №11143/2016 г.; решение №5302/24.04.2018 г. по дело №11143/2016 г.; решение №14631/30.11.2017 г. по дело №4698/2016 г.; решение №563/19.01.2015 г. по дело № 9588/2014 г. и други. Затова в тази части жалбата на Министъра на образованието и науката е процесуално недопустима и като такива следва да бъде оставена без разглеждане, а съдебно производство – прекратено по аргумент от чл. 159, т. 1 АПК.

В останалата част жалбата е допустима, тъй като е подадена в преклузивния срок по чл.149, ал.1 АПК, вр. чл. 68, ал. 1 ЗЗДискр, срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт, и от активно легитимирана страна с правен интерес от оспорването, поради което и подлежи на разглеждане по същество. Тук следва да се посочи, че по т.V от оспореното решение, доколкото жалба е подадена само от една от страните, по отношение на които е прието, че са осъществили дискриминация, то съдът дължи произнасяне само по отношение на тази страна. Останалите дискриминатори по тази точка имат самостоятелно право на жалба, което не са упражнили. По отношение на тях министърът на образованието и науката не разполага с правен интерес от оспорване на решението и подобни претенции не са заявени от него. Предвид това решението в тази му част и по отношение на тях следва да се приеме, че е влязло в сила. Съдът счита, че ако се произнесе и по отношение на тях, ще постанови недопустимо решение, доколкото не е сезиран с жалба от активно легитимирани за това страни, а съгласно чл.126 АПК съдебното производство започва по искане на заинтересовано лице в определеният с АПК или друг закон случаи. За съда не е предвидена възможност да се самосезира.

Разгледана по същество, жалбата е основателна, като съображенията за този извод са следните:

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт, на всички основания по чл.146 АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

С оглед обхвата на проверката по чл.168 АПК съдът счита, че оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в рамките на предоставените му правомощия, съгласно чл.47 от ЗЗДискр. Решаващият състав на КЗД е постановил процесното решение в съответствие с чл.48, ал.1, вр. чл.54 от ЗЗДискр. Решаващият състав на КЗД е определен с разпореждане №968/19.12.2023 г. на Председателя на КЗД. На основание чл.54 ЗЗДискр и чл.11, ал.4 от Правилата за производство пред КЗД на

свое заседание, членовете на заседателния състав са определили докладчик и председател на състава. Съгласно чл.64, ал.1 ЗЗДискр решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него, което изискване в настоящия случай е изпълнено, като решението е подписано от всички членове на състава. Следователно не е налице основание за отмяна на атакувания акт - липса на компетентност по смисъла на чл.168, ал.1, вр чл.146, т.1 АПК.

Съдът счита, че оспореното решение е издадено при спазване на установената от закона писмена форма и съдържа предписаните в чл.66 ЗЗДискр. реквизити. Посочен е издателят на решението, жалбоподателя, оплакванията му, извършените действия по проучването, становищата на ответните страни в производството, какво е установил органът от фактическа и правна страна и в крайна сметка какво е решението му по същество на казуса, т.е. съдържа диспозитив. Съставът на КЗД е обсъдил събрания по преписката доказателствен материал, относим към случая. Извършено е пълно и всестранно изследване на относимите факти, въз основа на които са изведени правните си изводи. Следователно не е налице основание за отмяната му по смисъла на чл.168, ал.1, вр чл.146, т.2 АПК.

Съдът приема, обаче, че решението е постановено при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до неговата незаконосъобразност.

С разпоредбата на чл.47 ЗЗДискр са регламентирани правомощията на Комисията за защита от дискриминация като независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. КЗД се произнася само по конкретни твърдения за упражнено пряко или непряко неравно третиране на конкретни лица съобразно заложените в специалния закон цели.

Съобразно чл. 50 ЗЗДискр производство пред комисията се образува по жалба на засегнатите лица; инициатива на комисията; сигнали на физически и юридически лица, на държавни и общински органи, а в чл.51, ал.2 ЗЗДискр са уредени изискванията за съдържание на жалбата и сигнала, включително е предвидено, че следва да съдържат изложение на обстоятелствата, на които се основават, и изложение на исканията към комисията – чл.51, ал.2, т.3 и т.4 ЗЗДискр. Комисията не дължи произнасяне по неуточнени жалби/сигнали и бланкетни искания, поради което чл.52, ал.3, пр.2 ЗЗДискр предвижда, че производството пред комисията се прекратява, когато жалбата или сигналът не бъдат поправени в срока, определен от комисията. Следователно, за да са изпълнени изискванията на чл.51, ал.2, т.3 и т.4 ЗЗДискр. следва при посочване на обстоятелствата, на които се основава жалбата, да се направи ясно изложение на това в какво се изразява нарушението на ЗЗДискр или на друг закон, уреждащ равенство в третирането – спрямо кои лица (група лица) и по кои защитени признаци е осъществено неравното третиране, кой е извършителят на нарушението (кой субект, след като е бил длъжен, не е осигурил равенство в третирането, респ., е нарушил забраната за дискриминация), кое е засегнатото лице и в какво се състои искането му до комисията. От изложеното следва, че в случаите, в които жалбата или сигналът по чл.51, ал.1 ЗЗДискр не съдържат ясно изложение досежно нарушението и неговия извършител, органът е длъжен да укаже срок за отстраняване на констатираните нередовности и едва след като жалбата/сигналът бъдат приведени в съответствие с изискванията на чл.51, ал.2 ЗЗДискр, Комисията, въз основа на изложените по чл.51 ЗЗДискр обстоятелства

следва да определи предмета на проучването и страните в административното производство, на които да се осигури право да участват в административното производство. Така и в чл.15 от Правилата за производство пред Комисията за защита от дискриминация (Правилата) е предвидено, че докладчикът по преписката е длъжен да изясни: 1. изпълнени ли са изискванията на чл.51 от ЗЗДискр и чл.8 от тези Правила за съответната преписка; 2. налице ли са необходимите данни за извършено нарушение и могат ли те да бъдат годно основание за образуване на производство пред КЗД; 3. фактическия състав на нарушението; 4. страните по спора и да ги конституира.

В конкретния случай производството пред КЗД е образувано на основание чл.50, т.1 ЗЗДискр по жалба на засегнато лице, с която, както и с писменото уточнение към нея, са изложени ясни и конкретни твърдения, че по подадено заявление до Директора на ПГ „Х. Б.“ – [населено място], с което жалбоподателката е претендирала да бъдат актуализирани трудовите ѝ възнаграждения за периода от 01.01.2023 г. до датата на прекратяване на трудовото правоотношение, съобразно сключения Анекс № Д01-192 към Колективен трудов договор за системата на предучилищно и училищно образование № Д01-269 от 06.12.2022 г. от страна на Директора на ответното училище е постановен отказ. Жалбоподателката счита отказа за изплащане на полагащото ѝ се трудово възнаграждение за проява на дискриминационно третиране по отношение на нея, спрямо нейни колеги, продължаващи да работят в сферата на образованието. Следователно налице е ясно изложение на обстоятелствата, на които се основава жалбата, като жалбоподателката търси защита поради дискриминация при упражняване правото на труд, по-конкретно поддържа, че от страна на работодателя е нарушено правото ѝ по чл.14 ЗЗДискр. на равно възнаграждение при положен еднакъв труд, при сравнение с други служители, чиито ТПО не са прекратени. Жалбоподателката счита, на следващо място, че отказът на работодателя е обоснован само на основа признаци по чл.4, ал.1 ЗЗДискр – лично положение и възраст. Тук следва да се посочи, че с жалбата не са релевирани оплаквания срещу разпоредбата на чл.27, ал.2 от КТД и т. 1 от Анекс № Д01-192/10.08.2023г., а обратно, жалбоподателят е поддържала, че работодателят отказва да ѝ заплати възнаграждението, на което има право именно по силата на сключения анекс към КТД. Изрично се е позовала на същия, като е поддържала становището, че именно сключеният анекс от 10.08.2023 г. към КТД ѝ дава право да получи увеличения размер на възнагражденията, като с дискриминационната проява на работодателя, основана на лично положение, ѝ се отказва правото да получи възнаграждение за положен труд, равно на това на другите служители, чието трудово правоотношение не е прекратено. Противно на така очертания предмет на спора КЗД е конституирала като ответни страни в производството пред нея страните по КТД и е приела, че с оглед оплакванията в жалбата, спорен между страните се явявал и въпросът относно прилагането на Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към КТД Д01-269/06.12.2022г., поради което следва да бъде разгледан и този въпрос.

Както вече се посочи, именно жалбата определя обхвата, предмета и страните на административното производство. Комисията, въз основа на изложените по чл.51 ЗЗДискр обстоятелства, следва да определи предмета на проучването и страните в административното производство, на които да се осигури право да участват в административното производство. Предвид горепосоченото съдът приема, че в разглеждания случай не са изпълнени законоустановените задължения по определяне предмета на спора, като същото се явява закономерно следствие от недостатъчно

задълбоченото проучване по чл.55 и сл. 33Дискр, съответно КЗД е провела производство и по искане, с което не е била сезирана. Вярно е, че Комисията има правомощие да образува производство и по своя инициатива, но това не освобождава органа от задължението му да постанови акт по искането, по което е образувано производството. Освен това настоящият състав намира, че КЗД не може да въвежда изцяло нов предмет на спора, без да е спазила процесуалните разпоредби на чл.55 и сл. от 33Дискр. В този смисъл налага се изводът, че КЗД не е извършила пълно, обективно и всестранно изясняване на релевантните за решаване на спора факти и обстоятелства в нарушение на изискванията на чл. 55, ал. 1 33Дискр, което само по себе си обуславя извод за незаконосъобразност на оспорения акт.

Отделно от горното, констатираните се допуснати нарушения по см. на чл.15, ал.1 и чл.26, ал.1 АПК при конституиране на страните в административното производство. КЗД е приела, че следва да разгледа оплаквания, свързани с приложението на Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование Д01-269/06.12.2022 г., и съответно в приложения по преписката доклад-заключение е посочено, че като ответни страни в производството, наред с Директора на ПГ „Х. Б.“ – [населено място], следва да се конституират и да конституират подписалите анекса към КТД страни. Конституирането на страните в административното производство и надлежната им легитимация се следят служебно от административния орган.

Следва да се посочи, че основен принцип е, че административният орган следва на първо място да провери редовността на сезиращата го жалба, след това нейната допустимост и едва след това да я разгледа по същество, като се произнесе по наведените в нея доводи и искания. Ето защо, настоящият съдебен състав приема, че са налице отменителни основания по см. на чл.146, т.3 АПК. В случай на неяснота относно сочените с жалбата нарушения и техния извършител, заседателният състав следва да укаже срок за отстраняване на констатираните нередовности и едва след като жалбата бъде приведена в съответствие с изискванията на чл.51, ал.2 33Дискр, Комисията въз основа на изложените по чл. 51 33Дискр обстоятелства следва да определи предмета на проучването и страните в административното производство, на които да се осигури право да участват в административното производство. Тук следва да се посочи, че производството пред Комисията е образувано по жалба, насочена единствено срещу Директора на ПГ „Х. Б.“, [населено място] -/А.А./. Този предмет на производството е бил изрично уточнен и с последваща уточнителна молба към жалбата, в която жалбоподателката Т. недвусмислено е посочила, че твърденията ѝ са насочени само срещу директора на учебното заведение. При тези данни Комисията е била длъжна да се произнесе в рамките на така очертания предмет на спора, без да разширява служебно кръга на ответните страни и предмета на производството. Поради това съдът счита, че е налице превратно упражняване на власт от страна на ответника, като по негова преценка се конституират в производствата пред него лица, срещу които няма депозирани жалби. Министъра на образованието и науката е бил конституиран като страна в производството, като жалбата реално не е била насочена срещу него и спрямо него не са били наведени никакви оплаквания, поради което постановяването на диспозитиви по отношение на него излиза извън предмета на производството, очертан в жалбата, и съставлява съществено нарушение на съдопроизводствените правила.

Дори да се признае правото на КЗД с оглед изложеното в сезиращата я жалба и

конкретно посочената страна, за която се твърди, че е осъществила дискриминация, да разширява предмета на спора и да въвежда и други страни, то решението, в частта му срещу Министъра на образованието и науката в обжалваната част съдът намира, че е издадено в нарушение на материалния закон.

В случая в оспорените части на решението е прието, че министъра на образованието, чрез бездействие, изразено в липса на ясни инструкции и указания по прилагане на Анекс Д01-192/10.08.2023г. към КТД01-269/06.12.2022 г. и качеството му на страна по Анекс Д01-192/10.08.2023 г. към браншовия КТД01-269/06.12.2022 г. за системата на образованието - чрез непрецизната и неизчерпателна формулировка на текста на Анекса е осъществил непряка дискриминация по чл.4, ал.3, вр. чл.4, ал.1 ЗЗДискр. по признаците "лично положение" и "възраст", вследствие на което Р. М. Т. е била по-неблагоприятно третирана поради факта, че е пенсионирана към дата 01.07.2023 г. Следователно основният спорен въпрос е с установеното бездействие и с разпоредбите на Анекса допусната ли е непряка дискриминация чрез създаването на привидно неутрална разпоредба по отношение на лицата, които към 1.01.2023 г. са били заети в системата на училищното и предучилищното образование, но са напуснали образователната система преди 10.08.2023 г.

Съгласно разпоредбата на чл.4, ал.3 ЗЗДискр непряка дискриминация е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл.4, ал.1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими. В разпоредбата на §1, т.7 от ДР на ЗЗДискр е дадено легално определение на "неблагоприятно третиране" - всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл.4, ал.1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл.4, ал.1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица. Следователно, за да се приеме наличие на непряка дискриминация по смисъла на чл.4, ал.3 ЗЗДискр е необходимо да се установи, че такава разпоредба/практика не прави разлика между лицата по защитен признак, но еднаквото третиране на всички адресати обективно води като страничен ефект до негативно засягане /поставяне в неблагоприятно положение/ на лица/група, определена според защитен признак, в несъразмерно по-голяма степен, отколкото засяга други лица/групи в сравними ситуации. Настоящият съдебен състав намира, че разпоредбата от Анекса - т. 1, с която се изменя чл. 27, ал. 1 и 2 от КТД, определя кръга на лицата, до които се отнася предвиденото увеличение – заетите лица – педагогически и непедагогически персонал, в училищното и предучилищното образование към 01.01.2023 г. Използваният нормотворчески изказ в т. 1 е често срещан в законодателството при преуреждане на заварени правоотношения с обратно действие и в този смисъл текстът не може да се счете за неясен и непрецизен. Това не означава автоматично, че не може да бъде тълкуван и прилаган по различен начин, както се вижда и от становищата на участниците в процеса, приложени по делото. Безспорно е също, че Министъра на образованието и науката не е издал ясни инструкции и указания по прилагане на Анекс Д01-192/10.08.2023г. към КТД01-269/06.12.2022 г., като такива са били издадени от Зам.-министъра, на когото са делегирани правомощия в тази насока.

Въз основа на указанията по прилагането на нормативната уредба и Анекса всъщност е постигнат обективно неблагоприятният краен резултат за жалбоподателката (касационен ответник) – разпоредбата да се прилага не еднакво, а различно към адресатите ѝ в зависимост от това дали и кога е прекратено трудовото правоотношение, което е видно от позицията на работодателя ѝ. В резултат на този подход на работодателите по индивидуалните трудови договори, лицата с прекратени трудови правоотношения към 10.08.2023 г. са поставени в по-неблагоприятно положение в сравнение с лицата, които към тази дата продължават да са заети в системата на предучилищното и училищното образование. Представлява ли пряка дискриминация различното прилагане на разпоредбата спрямо лица, които са били заети към 01.01.2023 г. в сферата на училищното образование, но не и към 10.08.2023 г. спрямо тези, които са продължили да работят, е извън предмета на съдебна проверка, поради което този въпрос не подлежи на обсъждане в настоящото решение.

В рамките на настоящия спор за правилността на изводите на решаващия състав на КЗД за допуснатата непряка дискриминация по чл.4, ал.3 ЗЗДискр от Министерството на образованието и науката съдът приема, че не е изпълнен фактическият състав на чл.4, ал.3 ЗЗДискр. Не е налице първото изискване за осъществяване на непряка дискриминация по чл.4, ал.3 ЗЗДискр – привидно неутрална разпоредба/практика, която се прилага еднакво спрямо всички адресати, без оглед на защитен признак, но еднаквото им третиране обективно да води до диспропорционално засягане на лице или група, носители на защитен признак. Обратно, в случая разпоредбата на т.1 от Анекса (чл. 27, ал. 1 и 2 от КТД) очертава определен кръг лица, в сходна ситуация, които се третират еднакво, спрямо които обаче същата не е приложена еднакво, т. е. отрицателното им засягане не е в причинна връзка с общото приложение на правилото спрямо всички адресати, както изисква фактическият състав на чл.4, ал.3 ЗЗДискр, а е поради изключване на част от лицата от обхвата му.

Неправилно също КЗД е приела, че е налице нарушение на забраната за непряка дискриминация по чл.4, ал.3 ЗЗДискр, с което са създадени предпоставки, т. е. допуснатото е по-неблагоприятно третиране на лицата, заети в училищното образование към 01.01.2023 г., чието трудово правоотношение е прекратено преди 10.08.2023 г., в т.ч. жалбоподателката, което е основано на признаците "лично положение" и "възраст". Както се посочи по-горе, за да е налице нарушение на принципа на равенство в хипотезите на антидискриминационния закон е необходимо да се установи, че неблагоприятното третиране на служителя или работника е в причинна връзка с някой или някои от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. Само тогава неравенството попада в обхвата на закона и ползва неговата закрила. Извеждането на защитата при упражняване на правото на труд в самостоятелен раздел в Закона за защита от дискриминация е с оглед значимостта на обществените отношения, свързани с правото на труд на гражданите и свързаните с тях специфики. Във всички случаи обаче разглеждането на нарушение на правото на труд като проява на дискриминация по реда и условията на този закон следва да е основано на защитен признак по чл.4, ал.1 ЗЗДискр, т.е. при упражняване на трудовите права лицето е третирано неравно в сравнение с други лица, защото е носител на защитен признак. Така установеното неблагоприятно третиране на Р. Т. се явява пряко обусловено от указанията на Заместник-министъра по прилагането на анекса към КТД и въведената въз основа на тези указания практика от различните образователни институции по тълкуване и

прилагане на приетото при колективното договаряне увеличение на заплатите със задна дата по начин, който е различен по отношение на лицата, заети към 10.08.2023 г. в образователната система и тези, които са я напуснали към този момент. Това различно третиране обаче не се основава на защитен признак по смисъла на чл.4, ал.1 ЗЗДискр. В тази връзка настоящият съдебен състав счита, че неправилно КЗД е приела, че съдържание на признака "лично положение" е правото на труд, както и че пенсионирането представлява трайна и присъща характеристика на личността в смисъла на признак "лично положение".

Разгледан на плоскостта на Закона за защита от дискриминация, прилагането на принципа на равно третиране, залегнал в чл.14, ал.1 ЗЗДискр. изисква от работодателя да осигурява равно възнаграждение за равен труд без оглед признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. При твърдения за нарушение на правото на труд като проява на дискриминация по реда и условията на ЗЗДискр, каквито се съдържат в жалбата на Р. Т. до КЗД, правото на труд и произтичащите от него права, в частност правото на равенство в заплащането, съставляват защитимото от закона благо, чиято закрила е предмет на образуваното административно производство. Поради това не би могло конституционно признатото субективно право на труд на гражданите да съставлява едновременно обект на защита и защитим признак на личността по смисъла на чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. Както вече се посочи, обективният факт, който обединява сравняваните правни субекти в казуса е наличието на валидно трудово правоотношение към 01.01.2023 г. Разликата в третирането по отношение на следващото им се трудово възнаграждение за периода 1.01.2023 г. – 10.08.2023 г. произтича от наличието или не на действащо трудово правоотношение към 10.08.2023 г. Неблагоприятното третиране е резултат от обективния факт на прекратяване на трудовото правоотношение преди 10.08.2023 г., без значение на какво конкретно правно основание е сторено. Както упражняването на правото на труд, така и прекратяването на трудовото правоотношение, не може да изпълни съдържанието на защитимия признак "лично положение", тъй като, противно на приетото, не представлява част от личността в смисъл на белег, характеристика, а е правен акт, израз на волята на страната/страните по правоотношението. Последица от прекратяването на трудовото правоотношение преди 10.08.2023 г. е изключването от прилагането на правилото за увеличаване размера на работните заплати на заетите в системата на предучилищното и училищното образование, считано от 01.01.2023 г., но по-неблагоприятното третиране не може да се квалифицира като основано на защитен признак "лично положение", който я отличава от правните субекти, заети в образователната система към 10.08.2023 г. Ето защо настоящият съдебен състав намира, че не е налице и второто изискване за осъществяване на фактическия състав по чл.4, ал.3 ЗЗДискр - неблагоприятно третиране, основано на защитен признак, тъй като правото на труд само по себе си, както и придобитото право на пенсия, не са трайна и присъща характеристика на личността в смисъла на дискриминационния признак "лично положение".

Прекратяването на трудовото правоотношение в случая не е свързано и с наличието на признака "възраст". Прилагането на по-благоприятната разпоредба за увеличение на трудовото възнаграждение на заетите лица в образователната система е в зависимост от наличието на действащо или не трудово правоотношение към 10.08.2023 г. Без значение е обаче основаниято, поради което е прекратено трудовото правоотношение на заетите лица, т.е. признакът възраст не е определящ за прилагането или не на по-благоприятния

режим. Поради това в случая не е налице непряка дискриминация по признак възраст, както е приел решаващият състав на КЗД.

Защита на трудовите и осигурителни права, в т.ч. правото на преизчисление на трудовото възнаграждение, може да се реализира по общия исков ред, но установения неблагоприятен ефект поради отказ да ѝ се изплати разликата между полученото възнаграждение и увеличения размер с обратно действие не е поради качеството ѝ на пенсиониран учител, респ. възрастта ѝ, т.е. липсва защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр.

С оглед изложеното, настоящият съдебен състав намира, че решението на КЗД в обжалваната част е постановено в противоречие с материалния закон – ЗЗДискр., доколкото в случая неблагоприятното третиране не е в пряка причинна връзка със защитен признак по чл.4, ал.1 ЗЗДискр, а произтича единствено от обективния факт на прекратяване на трудовото правоотношение.

Констатираните съществени нарушения на съдопроизводствените правила и нарушението на материалния закон са основания същото да бъде отменено.

При този изход на спора право на разноски на основание чл.143, ал.1 АПК има жалбоподателят, но такива не следва да се присъждат, тъй като не са претендирани. На ответника не се дължат разноски.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, II отд-е, 52-ри състав,

#### **РЕШИ:**

**ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ** жалбата на Министъра на образованието и науката в частта, в която са оспорени т. II и т.V /втората/ от Решение №47/04.02.2025 г. на КЗД, в които на Министъра на образованието и науката са дадени препоръки на основание чл.47, т.6 от ЗЗДискр.

**ПРЕКРАТЯВА** производството по адм. д. №5462/2026 г. на АССГ в тази му част.

В тази му част решението подлежи на обжалване пред ВАС в 7-дневен срок от уведомяване на страните.

**ОТМЕНЯ** Решение №47/04.02.2025 г., постановено по преписка №304/2023 г. на петчленен разширен заседателен състав на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), в частта му по т.I, и т.V /първата/ по отношение на Министъра на образованието и науката.

В тази му част решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

**СЪДИЯ:**